

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

BİLGİ BELGE MERKEZİ(BBM)

Döküman Bilgileri

EMO BBM Yayın Kodu	: 27
Makalenin Adı	: Ormalarımız ``Dün`` Yandı, ``bugün`` de Yanıyor ve ``Yarın da`` yanacak! Çünkü..
Makalenin Yayın Tarihi	: 13/07/2007
Yayın Dili	: Türkçe
Makalenin Konusu	: orman yangınları
Makalenin Kaynağı	: Cumhuriyet Bilim Teknik, Sayı 1060, 13/07/2007
Anahtar Kelimeler	: orman yangınları
Yazar 1	: Yücel Çağlar

Açıklama

Bu doküman Elektrik Mühendisleri Odası tarafından açık arşiv niteliğinde olarak bilginin paylaşımı ve aktarımı amacı ile eklenmiştir.

Odamız üyeleri kendilerine ait her türlü çalışmayı EMOP/Üye alanında bulunan veri giriş formu aracılığı ile bilgi belge merkezinde yer almasını sağlayabileceklerdir. Ayrıca diğer kişiler çalışmalarını e-posta (bbm@emo.org.tr) yolu ile göndererek de bu işlemin gerçekleşmesini sağlayabileceklerdir. Herhangi bir dergide yayınlanmış akademik çalışmaların dergideki formatı ile aynen yer almaması koşulu ile telif hakları ihlali söz konusu değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Bilgi Belge Merkezi'nde yer alan tüm bilgilerden kaynağı gösterilerek yararlanılabilir.

Bilgi Belge Merkezi'nde bulunan çalışmalardan yararlanıldığında, kullanan kişinin kaynak göstermesi etik açısından gerekli ve zorunludur. Kaynak gösterilmesinde kullanılan çalışmanın adı ve yazarıyla birlikte belgenin URL adresi (http://bbm.emo.org.tr/genel/katalog_detay.php?katalog=2&kayit=27) verilmelidir.

Ormanlarımız "dün" yandı, "bugün" de yanıyor ve "yarın da" yanacak ! Çünkü...

Cumhuriyet Bilim Teknik , Sayı: 1060, 13.07.2007

Doç.Dr.Yücel Çağlar , *Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği Üyesi, oduncugil@yahoo.com,*

Bu yıl ormanlarımız yine yandı. Yine her yangından sonra bir yandan gerçekten de içtenlikli yakınmalar, bir yandan son derece yüzeysel açıklamalar ve bir yandan da akıl almaz aymazlıklar sergilendi. Böylece bir orman yangını mevsimi daha geride kaldı. Büyük bir olasılıkla bu yıl başka orman yangını çıkmayacak.

Ancak, ya gelecek yıl? Bilinmelidir ki, çıkacak; az ya da çok, ama kesinlikle çıkacak; yine az ya da çok ormanımız yanacak. Bu, bir bilicilik değil. Ne yapılırsa yapılsın, ne önlem alınırsa alınsın, bir yerde orman varsa orada orman yangını çıkabilir; bu, olağan bir durumdur. Ancak, bu yer eğer Türkiye ise, olağandışı olan, hiç orman yangınının çıkmamasıdır. Çünkü, Türkiye'de;

- * ormanların yapısal özellikleri,
- * iklim koşulları,
- * orman-halk ilişkilerinin niteliği,
- * ormancılık politikaları,
- * ormancılık uygulamaları ve
- * yürütülen orman yangınlarıyla "mücadele" stratejileri orman yangını çıkma olasılığını artırmakta; daha az çıkmasını ve daha az orman yanmasını da tümüyle rastlantılara bırakmaktadır. Sözgelimi, Türkiye'de;
- * ormanların % 58'ini oluşturan 120 milyon dönüm, orman yangını çıkma olasılığının en yüksek olduğu Ege ve Akdeniz Bölgelerinde bulunmaktadır,
- * ormanların % 45,4'ünü oluşturan toplam 96 milyon dönüm, en kolay yanabilen kızılçam ve karaçam ormanlarıdır,
- * ormanların yaklaşık 45 milyon dönümünü, yanıcı madde birikiminin, dolayısıyla yangın çıkma olasılığının en yüksek düzeyde olduğu 30-40 yaşlarına ulaşmış, yeni yetiştirilmiş ormanlar oluşturmaktadır,
- * ormanların içinde ve bitişiğinde yerleşik 16 bin dolayındaki köyde yaşayan 7-8 milyon köylü yurttaşımız tarım ve hayvancılık etkinliklerini çevrelerindeki ormanlarda ya da yakınında gerçekleştirmektedir,

- * ormanların içinde ve bitişiğinde yaşayan yurttaşlarımız çevrelerindeki ormanlara ve ormancılık uygulamalarına yabancılaştırılmıştır ve bu doğrultudaki ormancılık politikalarının ve uygulamaların kapsamı giderek genişletilmektedir,
- * "orman muhafaza memurluğu" düzeni giderek tasfiye edilmekte ve "orman koruma" çalışmaları, belirli bir ücret karşılığında köy tüzel kişiliklerine devredilmektedir,
- * yeni ormanların yetiştirilmesi sırasında yangınlara karşı dirençli orman yapıları oluşturma ve ormanlardaki yanıcı madde birikimini azaltma tekniklerinden gerektiğince yararlanılmamaktadır,
- * başta yangın önleme ve söndürme çalışmalarını yürüten orman işletme şeflikleri ve orman işletme müdürlükleri olmak üzere ormancılık birimlerinde yeterli sayıda ve nitelikte teknik personel ve uzman yangın söndürme işçileri işlendirilmemekte, keyfi ve partizanca uygulamalar sürdürülmektedir,
- * orman yangınlarını söndürme çalışmalarının yönetiminde "çok başlılık", eşgüdüm sorunları çözümlenememiştir,
- * orman yangınları ile ilgili veritabanı ve araştırmalar yetersizdir; olanlarının gerektiğince dikkate alınmasını, yangınların dersler çıkarılabilecek deneyimler olarak değerlendirilmesini sağlayabilecek mekanizmalar işletilmemektedir,
- * orman yangınlarının çıkma nedenlerinin hem tarihsel hem de yersel olarak büyük ölçüde değişmesine karşın, yangın önleme ve söndürme çalışmalarında geleneksel yaklaşımlar sürdürülmekte, gelişkin teknoloji ve tekniklerden yeterince yararlanılmamaktadır,
- * kitle iletişim araçlarının orman yangınlarıyla ilgili bilgilenmeleri çoğunlukla son derece yüzeysel ve ilgilenme biçimleri de yurttaşlarımızı bilinçlendirici doğrultuda değildir; Bakan, vali vb konumdaki yöneticilerin açıklamaları ise çoğunlukla yanıltıcıdır.

OLAĞAN OLMAYAN

Bu koşullarda, ülkemizde, her yıl ortalama iki bin orman yangınının çıkması, 50-60 bin dönüm ormanın yanması ya da bu yıl olduğu gibi yalnızca bir hafta içinde 300 dolayında yangının çıkabilmesi ve 20-25 bin dönüm ormanın yanabilmesi, bir bakıma olağandır. Olağan olmayan ise;

- * orman yangınların nedenlerinin ve sonuçlarının tartışılma biçimidir,
- * sonuç vermediği her zaman kanıtlanan orman yangını önleme ve söndürme stratejilerinin, uygulamalarının ısrarla sürdürülmesidir,
- * çıkan yangınların sayısının, şiddetinin, yayılma hızının ve yol açtığı yıkımların

ekolojik koşullar ile ekonomik, toplumsal ve kültürel yapıların son derece farklı olduğu başka ülkelerdekilerle ve dönemlerdekilerle karşılaştırılmasıdır,

° Bakan, genel müdür, vali vb konumdaki yetkililerin yangınların ve yanan alanların azaltılamamasının sorumluluğunu "yavuz hırsız" tutumuyla başkalarına yıkabilmeye kalkışabilmeleridir,

* meslek odası, sendika, kooperatif, birlik, gönüllü kuruluşlar vb demokratik kitle örgütlerinin, yurttaşlarımızı bilgilendirici ve bilinçlendirici çabalara yeterince girmemeleridir,

* yangınlar gündeme geldiğinde, deyiş yerindeyse üzüntüden yanıp tutuşan yurttaşlarımızın çoğunluğunun yangınlarla ilgili en temel bilgileri edinmemeleri, gerçeklikleri öğrenmemeleri ve gereken tepkiyi göstermemeleridir.

Bu nedenledir ki, ülkemizde bundan sonra da orman yangını çıkabilecek, ve ormanlarımız yanabilecektir; sorun, bu bağlamda, yangınların çıkması ve ormanlarımızın yanması değildir; sorun, yangın sayısının ve yanan ormanların en aza indirilmesidir. Bu da, ancak ekolojik, teknik ve teknolojik, ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal süreçlerin birlikte, bütüncül bir yaklaşımla ele alınıp yönlendirilmesiyle başarılabilecek bir durumdur.

Bu gereği kimler, ne zaman, nasıl ve hangi olanaklarla yerine getirebilecektir ve bu gereğin yerine getirilmesi için gerektiğince kararlı ve özverili savaşımı kimler göze alabilecektir? Bu aşamada yanıtlanması ertelenemeyecek temel soru da budur.

Evet; kimler, ne zaman, nasıl ve hangi olanaklarla?